

Pyhärannan esiopetusuunnitelma

Nimi	Pyhärannan esiopetussuunnitelma
Kunta	Pyhäranta
Koulu	Rohdaisten koulu Reilan koulu Ihoden koulu
Hyväksymispäivämäärä	25.10.2016

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laadinta, arviointi ja kehittäminen.	1
2. Paikalliset erityispiirteet ja esiopetuksen erilaiset järjestämisen tavat.	2
3. Opetussuunnitelmaan liittyvä tiedotus.	3
4. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus.	4
5. Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet.	5
6. Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua.	6
7. Arvoperusta.	7
8. Oppimiskäsitys.	8
9. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa.	9
10. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet.	10
11. Oppimisympäristöt esiopetuksessa.	11
12. Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa.	12
13. Monipuoliset työtavat.	13
14. Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena.	14
15. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet.	15
15.1. Ilmaisun monet muodot.	15
15.2. Kielen rikas maailma.	15
15.3. Minä ja meidän yhteisömme.	15
15.4. Tutkin ja toimin ympäristössäni.	15
15.5. Kasvan ja kehityn.	15
16. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä.	16
17. Kasvun ja oppimisen tuen järjestäminen.	17
18. Yleinen tuki.	18
19. Tehostettu tuki.	19
20. Erityinen tuki.	20
21. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot.	21
22. Oppilashuolto.	22

1. Opetussuunnitelman laadinta, arviointi ja kehittäminen

Pyhärannan esiopetuksen opetussuunnitelma laaditaan seutukunnallisena yhteistyönä ja näin varmistetaan tasa-arvoisten esiopetuspalveluiden laatu kaikissa Vakka-Suomen kunnissa. Opetussuunnitelma laaditaan suomen kielellä. Työtä johtaa kuntien esiopetuksen henkilöstöstä koottu ryhmä, joka seutukunnallisesti työstää, arvioi ja kehittää esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Ryhmän jäsenet johtavat opetussuunnitelmatyötä omissa kunnissa ja kouluissa. Kaikki koulut osallistuvat opetussuunnitelmatyöhön oman koulunsa käytäntöjä pohtimalla ja kehittämällä. Kunnan kouluissa opetussuunnitelmaa arvioidaan jatkuvasti arjen tilanteissa sekä kootusti kerran lukuvuodessa esiopetuksen työryhmässä. Huoltajilta kerätään palautetta jatkuvassa vuorovaikutuksessa, huoltajien tapaamisissa sekä mahdollisesti toteutettavien tyytyväisyyskyselyjen avulla. Lapset osallistuvat (omat kyvyt ja ryhmä huomioon ottaen) opetussuunnitelman laatimiseen, kehittämiseen ja arviointiin erilaisten toiminnallisten menetelmien avulla. Jatkovaa arviointia tehdään lapsia havainnoimalla ja keskustelemalla heidän kanssaan arjen toiminnassa.

Opetussuunnitelman oppilashuollon osuus on laadittu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen edustajilla oli mahdollisuus kommentoida seutukunnallisen esiopetussuunnitelman tekstejä.

Pyhärannan esiopetussuunnitelman valmisteluun, kehittämiseen ja arviointiin vaikuttavat:

- varhaiskasvatuksen suunnitelma
- perusopetuksen opetussuunnitelma
- lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

2. Paikalliset erityispiirteet ja esiopetuksen erilaiset järjestämisen tavat

3. Opetussuunnitelmaan liittyvä tiedotus

Seutukunnallisesta esiopetuksen opetussuunnitelmasta sekä sitä tarkentavista koulukohtaisista lukuvuosisuunnitelmista tiedotetaan huoltajille vanhempainilloissa, huoltajan tapaamisissa ja mahdollisuuksien mukaan päivittäisissä arjen kohtaamisissa sekä koulujen internetsivustoilla. Yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille opetussuunnitelmasta tiedotetaan koulujen internetsivustoilla sekä tarvittaessa muulla tavoin.

4. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus

Pyhärannassa ei toteuteta erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvaa esiopetusta.

5. Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

6. Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

7. Arvoperusta

Jokainen lapsi saa kokemuksen, että hänen rinnallaan on aikuinen, joka välittää. Lapsen ainutlaatuisuuden kokemusta ja itsetuntoa tuetaan oppijaminäkuvaa vahvistamalla. Esiopetuksessa huolehditaan, että jokainen lapsi saa onnistumisen ja oppimisen ilon kokemuksia. Hyvää palautetta annetaan eri tavoin. Lapsen mielipiteitä kuunnellaan, jolloin hän saa tuntea olevansa tärkeä ja ainutlaatuinen. Lapsen töitä ja tuotoksia dokumentoidaan ja esitellään. Näin opitaan arvostamaan sekä omaa että muiden työtä. Esiopetuksessa järjestetään tilaisuuksia positiivisen palautteen antamiseen. Palautteen tulee olla rehellistä.

Koti ja esiopetus toimivat kasvatuskumppaneina. Kaikessa vuorovaikutuksessa korostetaan hyvän ja kunnioittavan käytöksen merkitystä. Esiopetuksessa korostetaan aidon kohtaamisen, kunnioituksen ja toinen toistemme huomioon ottamisen merkitystä eri tilanteissa. Työrauha ja kiireetön toimintaympäristö kuuluvat hyvään vuorovaikutukseen. Esiopetuksessa panostetaan rauhallisen ja kiireettömän toimintakulttuurin luomiseen.

Kestävän elämäntavan arvot näkyvät esiopetuksen toiminnassa. Kestävän kehityksen periaatteita tuodaan esiopetukseen. Lapsille annetaan elämyksiä ja kokemuksia luonnon moninaisesta tärkeydestä ja merkityksellisyydestä. Luonnon merkityksellisyyttä toteutetaan hyödyntämällä luontoa oppimisympäristönä.

Esiopetuksen arvojen toteutumisesta arvioidaan kaikessa esiopetuksen toiminnassa. Arvot tuodaan tietoiseksi osaksi toimintakulttuuria. Arvoista ja kunkin koulun erityisistä painotuksista keskustellaan säännöllisesti ja aktiivisesti henkilökunnan, lasten ja huoltajien kesken.

8. Oppimiskäsitys

Oppimisympäristön tulee olla sellainen, että se houkuttaa lasta oppimaan sekä luo oppimisen iloa ja onnistumisen tunteita. Lapsi oppii vuorovaikutuksessa toisten lasten, aikuisten sekä ympäristön kanssa. Hänelle annetaan mahdollisuus oppia itselleen luontaisin tavoin: tutkien, ihmetellen, leikkien ja tekemällä. Palautetta annetaan kannustavasti ottaen huomioon lapsi yksilönä. Tärkeitä palautteenkeräämistapoja esiopetuksessa ovat keskustelut, haastattelut ja pohdinnat yhdessä lasten kanssa. Erilaiset palautteen keräämisen tavat antavat lapselle vaikuttamismahdollisuuksia. Lapsen luottamusta itseensä oppijana tuetaan.

9. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Ajattelu ja oppiminen

Esiopetuksessa painotetaan tarinoiden merkitystä, sillä sana- ja käsitevaraston karttumisen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Tarinoille, lukemiselle, keskusteluille ja pohdinnoille lasten kanssa annetaan aikaa. Kannustavassa ja hyväksyvässä ilmapiirissä lapsi uskaltaa kertoa ajatuksiaan. Innostava henkilöstö mahdollistaa myös lapsen innostumisen. Tarinoiden äärelle houkutellaan monin tavoin muun muassa ottamalla lapsen mielenkiinnon kohteet huomioon. Kirjaston kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi monilukutaidon kehittämisessä.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Esiopetuksessa tutustutaan omiin juuriin sekä paikalliseen historiaan ja kulttuuriin. Ajankohtaisia tapahtumia käsitellään lapsen kielellä ja lapsen kokemusmaailmaan liittäen. Kulttuurikasvatuksessa hyödynnetään paikallista erityisosaamista. Lapsia kannustetaan jakamaan oman kulttuurinsa perinteitä ja kulttuurisia tapoja. Erilaisten kulttuuristen tapojen, myös eri uskontoihin pohjautuvien, tunteminen, ymmärtäminen ja hyväksyminen ovat osa yleissivistystä. Jokainen kulttuuri on yhtä arvokas. Moninaisia kulttuurisia tapoja hyödynnetään ja niihin aktiivisesti kannustetaan kaikessa esiopetuksen toiminnassa kuten aamuhetkissä, juhlissa ja ruokailuun hiljentymisessä. Esiopetuksessa perehdytään suomalaiseen kulttuuriperintöön sekä traditioihin ja tutustutaan mahdollisuuksien mukaan muihin kulttuureihin. Kaikessa vuorovaikutuksessa korostetaan hyvän ja kunnioittavan käytöksen merkitystä.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknikan käyttö antaa uusia mahdollisuuksia eriyttämiseen ja vahvistaa näin lapsen yksilöllistä oppimista ja opiskelumotivaatiota. Tieto- ja viestintäteknikkaa käyttämällä vahvistetaan lapsen monilukutaitoa. Vastuu tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä on jokaisella opettajalla. Lasten käytössä on ajanmukaiset ja monipuoliset tieto- ja viestintätekniset laitteet, ympäristöt ja oppimateriaalit, jotka palvelevat pedagogisia tavoitteita.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen näkyvät aktiivisesti esiopetuksen toimintakulttuurissa. Kuulluksi tulemiseen ja vaikuttamiseen järjestetään erilaisia tapoja ja mahdollisuuksia. Esiopetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan erilaisia lapsia osallistavia projekteja yhteistyökumppaneiden kanssa. Lasten yhteiskunnallista ajattelua tuetaan toiminnallisesti osallistamisen kautta.

10. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Toimintakulttuurin kehittämisessä painotetaan lapsen itsetunnon ja oppijaminäkuvan vahvistumista. Esiopetuksen toimintakulttuuri rakennetaan niin, että lapsi kokee olevansa hyväksytty ja tuntee oppimisen iloa. Lapsen tulee tuntea olevansa tärkeä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. On tärkeää muistaa antaa positiivista ja rakentavaa palautetta. Erityisesti painotetaan ryhmässä toimimisen periaatteita, toisten huomioimista ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Arjen tilanteissa harjoitellaan kaveruutta ja toisten huomioon ottamista sekä opetellaan tunnistamaan ja hallitsemaan tunteita.

Esiopetus järjestetään siten, että lapsi uskaltautuu osallistumaan, kokeilemaan, erehtymään ja onnistumaan. Oivalluksista ja oppimisista iloitaan yhdessä. Oppimisessa korostuu toiminnallisuus ja prosessi on tärkeämpää kuin itse lopputulos. Suorien vastauksien antamisen sijasta lasta kannustetaan pohtimaan. Vuorovaikutus aikuisten ja lasten kesken sekä leikki eri muodoissa tukevat lapsen oppimista. Leikillä on keskeinen sija esiopetuksessa.

Lapselle annetaan hänelle sopivia haasteita, mutta myös taataan tarvittava tuki. Esiopetuksen toimintakulttuurissa näkyvät avoin vuorovaikutus ja yhteisölliset toimintatavat. Lapset ovat mukana toiminnan ja oppimisympäristöjen suunnittelussa. Luovuus ja osaaminen otetaan huomioon eri toimintojen toteuttamisessa. Suunnitelmia ja toteuttamista arvioidaan yhdessä lasten kanssa keskustelemalla, havainnoimalla ja dokumentoimalla. Lapsia rohkaistaan vastuun ottamiseen.

Lapsia ohjataan ymmärtämään liikunnan, ravinnon, levon ja hyvien ihmissuhteiden merkitys hyvinvoinnille ja terveydelle. Lapsi tuntee olonsa turvalliseksi ja häntä rohkaistaan hakemaan aikuisen apua ongelmatilanteissa (esim. kiusaamiset ja muut huolet).

11. Oppimisympäristöt esiopetuksessa

Oppimisympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan erityisesti huomioon, että lapsi voi niissä oppia omia kokemuksiaan hyödyntäen. Oppimisympäristöissä otetaan huomioon lasten maaseutumainen kasvuympäristö ja siellä saadut kokemukset. Lähiympäristön tutut käsitteet ja ilmiöt auttavat lasta ymmärtämään paremmin opittavaa asiaa.

12. Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa

Esi- ja alkuopetus tekevät koko lukuvuoden ajan suunnitelmallista yhteistyötä. Esi- ja alkuopettaja suunnittelevat toimintaa yhdessä. Luokanopettaja kutsuu koolle yhteisen suunnittelupalaverin.

Esiopetuksen havainnointilomakkeet siirtyvät huoltajien luvalla alkuopetukseen. Havainnointilomake luovutetaan keväällä kouluun tutustumistilaisuudessa tulevan ensimmäisen luokan opettajalle. Keväällä pidetään myös kolmiportaisen tuen tiedonsiirtopalaveri, jonka kutsuu koolle esiopettaja tai erityisopettaja. Kolmiportaisen tuen palaverissa ovat läsnä esiopettaja, huoltaja, tuleva luokanopettaja tai muu yhteyshenkilö sekä koulun erityisopettaja. Oppilashuollollinen tieto siirretään huoltajien luvalla monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön toimesta esiopetuksesta alkuopetukseen. Opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään automaattisesti ilman huoltajien lupaa.

Koulukuljetusopas ja aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma löytyvät liitteinä perusopetuksen opetussuunnitelmasta.

Esiopetuksen havainnointilomakkeet siirtyvät vanhempien luvalla alkuopetukseen. Havainnointilomake luovutetaan keväällä kouluun tutustumistilaisuudessa tulevan ensimmäisen luokan opettajalle. Keväällä pidetään tarpeen mukaan myös kolmiportaisen tuen tiedonsiirtopalaveri, jonka kutsuu koolle esiopettaja tai varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Kolmiportaisen tuen palaverissa ovat läsnä esiopettaja, huoltaja, tuleva luokanopettaja tai muu yhteyshenkilö sekä koulun erityisopettaja. Opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään automaattisesti ilman huoltajien lupaa.

13. Monipuoliset työtavat

Leikki ja pelit ovat jokapäiväisiä työtapoja esiopetuksessa. Leikin kohteena ja sisältönä käytetään oman lähiympäristön tuttuja kohteita. Lasten kokemuksia ja tarinoita kuunnellaan ja havainnoidaan sekä ohjatusti että spontaanisti erilaisissa tilanteissa. Ryhmän alkaessa elokuussa ryhmäytyminen tapahtuu ensisijassa leikin avulla. Leikkimetodia käytetään monipuolisesti lasten mielikuvitusta hyödyntäen. Leikeissä hyödynnetään ympärillä olevaa luontoa. Pelien ja leikkien avulla voidaan oppia hahmotusta, laskemista, kirjaimia, muotoja, värejä, vuoron odottamista, tarinan etenemistä sekä voidaan kehittää muistia.

Esiopetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan lähiympäristössä olevia aitoja oppimisympäristöjä ja tapahtumia. Huoltajille tiedotetaan säännöllisesti esiopetuksen toiminnasta.

14. Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Lapsen oppimista ja kehittymistä seurataan, arvioidaan ja dokumentoidaan erilaisten testien ja havainnointilomakkeen avulla Kohti koulua -kansioon. Kansioon voi sisältyä esimerkiksi lapsen haastattelu, piirroksia, valokuvia, oman nimen kirjoittamista sekä oman perheen ja kavereiden kuvausta. Tavoitteiden saavuttamista ja oppimisen edistymistä arvioidaan esiopettajan, lapsen ja huoltajien yhteistyönä.

Opetushenkilöstö arvioi tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan laatua. Arviointia suoritetaan opetuksen järjestäjän toimesta.

Esiopetuksen päätteeksi lapselle annetaan osallistumistodistus.

15. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Oppimiskokonaisuuksiin sisällytetään suunnitelmallisesti lasten lähiympäristössä olevia tuttuja kohteita, oppimisympäristöjä ja sisältöjä. Lapsen on helppo osallistua ja motivoitua toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin, kun opetuksessa hyödynnetään hänelle kokemuksellisesti lähellä olevia ja tuttuja asioita. Oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa otetaan huomioon lasten mielenkiinnon kohteet ja muut heille tärkeät asiat.

15.1. Ilmaisun monet muodot

15.2. Kielen rikas maailma

Lasta houkutellaan kuuntelemaan tarinoita. Kirjallisuuden ja tarinoiden kiinnostavuutta lisätään yhdistämällä niihin draamaa ja muuta toiminnallisuutta. Lasten mielikuvituksen kehitystä tuetaan. Kielen oppimiseen käytetään monipuolisia oppimisympäristöjä.

15.3. Minä ja meidän yhteisömme

15.4. Tutkin ja toimin ympäristössäni

15.5. Kasvan ja kehityn

16. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

17. Kasvun ja oppimisen tuen järjestäminen

Esiopetuksen tavoitteena on tarjota laadukkaita ja seutukunnallisesti tasa-arvoisia oppimisen, kasvun ja oppimisen tuen palveluita lapsen esiopetuksessa. Esiopetuksen tukitoimien lähtökohdانا on huoltajien ja henkilöstön tekemät havainnot lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. Ensisijaisesti tuetaan lapsen myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä sekä huolehditaan tasavertaisesta jäsenyydestä ryhmässä. Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen kognitiivista ja sosioemotionaalista kehitystä ja antaa valmiuksia uusien asioiden oppimiseen.

Tukitoimien suunnittelu perustuu varhaiseen havaitsemiseen sekä kodin ja esiopetushenkilöstön yhteistyöhön. Varhaisella puuttumisella tarkoitetaan tuen tarpeen havaitsemista, huolen puheeksi ottamista ja tukitoimien järjestämistä mahdollisimman varhain. Keskeistä on aikuisen kokemaa huoli lapsesta. Esiopetuksen opettaja seuraa lapsen kehitystä ja oppimista päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa. Varhaista puuttumista ja tukitoimien toteutumista varmistetaan esimerkiksi seuraavilla toimintamalleilla:

- esiopetus ja kodit toteuttavat kasvatuskumppanuutta, yhteistyö tukee kasvatustehtävää ja perusturvan luomista
- varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteistyö siirtymävaiheessa ns. tiedonsiirtopalaveri
- havainnointilomakkeen käyttö (opetussuunnitelman liitteenä)
- esiopetuksen ja koulun erityisopettajan yhteistyö
- moniammatillinen yhteistyö esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lastenneuvolan/kouluterveydenhoitajan kanssa
- lastenkuntoutustyöryhmä

Tukimuodot kolmiportaisessa mallissa ovat osittain samoja tuen tasosta riippumatta, mutta tuen muodot vahvistuvat ja lisääntyvät siirryttäessä yleisestä tuesta tehostettuun ja tehostetusta erityiseen tukeen.

18. Yleinen tuki

Yleinen tuki rakentuu vahvaan peruspedagogiikkaan ja laadukkaaseen esiopetukseen. Ensisijainen yleisen tuen muoto on eriyttäminen omassa esiopetusryhmässä. Eriyttämällä tarkoitetaan lapsen oppimisen tukemista varioimalla esimerkiksi

- oppisisältöjä
- työskentelytapoja
- oppimiseen käytettävää aikaa
- opetusmenetelmiä
- oppimisympäristöä
- arviointitapoja

Eriyttämisen lisäksi muita yleisen tuen muotoja ovat:

- aikuisen tuki ja henkilökohtainen lisäohjaus
- selkeät ja turvalliset rajat, yhteisesti sovitut säännöt
- erilaiset apuvälineet
- joustavat ryhmittelyt
- henkilöstön ja huoltajien väliset keskustelut
- erityisopettajan konsultointi
- moniammatillinen yhteistyö

Yleisen tuen aikana lapselle voidaan tarvittaessa laatia oppimissuunnitelma.

19. Tehostettu tuki

Jos lapselle suunnattu yleinen tuki ei riitä, arvioidaan tarve siirtyä tehostettuun tukeen. Tehostettu tuki perustuu pedagogiseen arvioon lapsen vahvuuksista, oppimisen/kehityksen etenemisestä ja tuen tarpeista. Pedagogisen arvion laatimisesta vastaa esiopetuksen opettaja tarvittaessa yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Pedagoginen arvio käsitellään aina moniammatillisesti. Pyhärannassa käsittely tapahtuu oppimisen tuen ryhmässä, johon kuuluu koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, erityisopettaja, lapsen oma opettaja, koulunjohtaja ja tarvittaessa lapsen tuen kannalta muita tarpeellisia asiantuntijoita kuten perhetyöntekijä tai lastensuojelun sosiaalityöntekijä. Käsittely voi tapahtua konsultointina tai yhteispalaverin muodossa.

Mikäli pedagogisen arvion perusteella päädytään siirtymään tehostetun tukeen, lapselle laaditaan tehostetun tuen oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelman laatimisesta vastaa esiopetuksen opettaja, tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppimissuunnitelma tarkistetaan lukuvuosittain ja tarvittaessa useammin mikäli tuen tarpeet muuttuvat.

Tehostetun tuen muotoja yleisen tuen muotojen lisäksi voivat olla:

- samanaikaisopetus
- osa-aikainen erityisopetus
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut
- moniammatilliset yhteistyöpalaverit
- oppilashuollon tuki
- lastensuojelutarpeen arvioiminen

20. Erityinen tuki

Erityinen tuki perustuu kirjalliseen pedagogiseen selvitykseen lapsen oppimisen/kehityksen etenemisestä, vahvuuksista, toteutetuista tehostetun tuen tukitoimista ja niiden riittävyydestä sekä lapsen kokonaistilanteesta. Pedagogisen selvityksen kokoaa erityisopettaja ja esikouluopettaja yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa. Selvitys käsitellään moniammatillisesti aikaisemmin kuvatussa oppimisen tuen ryhmässä. Pedagogisen selvityksen lisäksi voidaan hankkia tarvittaessa muita asiantuntijalausuntoja erityisen tuen päätöksen pohjaksi. Mikäli todetaan tarve siirtyä erityiseen tukeen, kirjallinen erityisen tuen päätös tehdään hallintopäätöksenä pedagogisen selvityksen ja mahdollisten muiden asiakirjojen perusteella.

Kun erityisen tuen päätös on tehty, lapselle laaditaan kirjallinen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jonka laativat erityisopettaja ja esikouluopettaja yhteistyössä huoltajien kanssa. Tarvittaessa laatimiseen voi osallistua muita asiantuntijoita. HOJKS arvioidaan ja tarkastetaan aina tarvittaessa, vähintään kerran lukuvuodessa.

Erityisopetus järjestetään ensisijaisesti yleisopetuksen ryhmässä omassa lähikoulussa tarvittavin tukitoimin. Erityisen vaativaa/vahvaa erityisopetusta ja/tai pienryhmää tarvitsevan lapsen esiopetuspaikka ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Tuen järjestämisessä huoltajien kanssa keskustellaan ja heidän näkemyksensä kuullaan kaikissa tuen vaiheissa.

Pidennetty oppivelvollisuus

Lapsi ohjautuu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin varhaisen tuen toimintaperiaatteiden mukaan. Pidennetyn oppivelvollisuuden osalta huoltajat, varhaiskasvatus, terveydenhuolto ja opetustoimi sekä lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan muut eri alojen asiantuntijat tekevät tiivistä yhteistyötä. Yhteistyö aloitetaan mahdollisimman varhain, jotta lapsi saadaan heti riittävän ja oikein kohdistetun tuen piiriin. Mikäli lapsi aloittaa pidennetyn oppivelvollisuuden varhaiskasvatuksessa, tiedot lapsen vahvuuksista ja tuen tarpeista siirretään esiopetukseen hyvissä ajoin kevätlukukauden alkaessa tuen resurssoinnin varmistamiseksi. Tiedonsiirtopalaverin kutsuu koolle varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai lastentarhanopettaja. Lapsen henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laaditaan erityisopettajan, esikouluopettajan ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä.

21. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

Lapsella, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun esiopetuksen yhteydessä.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisessa erityisopetuksessa voidaan harjoitella ja tukea kielellisiä, matemaattisia tai motorisia taitoja. Esikoulussa osa-aikaiseen erityisopetukseen kuuluu puheopetus, mikäli lapsella on yksittäisiä äännepuutteita puheessa. Huoltajia tiedotetaan osa-aikaisen erityisopetuksen järjestämisestä ja toteuttamisesta tuen eri tasoilla.

Lapsi saa sellaisia tulkitsemis- ja avustamispalveluita, joille on oppilashuollollinen tai pedagoginen tarve. Tarve arvioidaan tuen eri tasoilla tehtävissä asiakirjoissa (pedagoginen arvio tai selvitys, johon liitetään asiantuntijalausunto tai yksistään kuntoutussuunnitelma).

22. Oppilashuolto

Pyhärannan esiopetussuunnitelman ohjeet ja painotukset

- Pyhärannan oppilashuoltosuunnitelma
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma